

Vuorovaikutusraportti**Teollisuuskadun akselin kaavarunko**

Päivätty 4.5.2021
Diaarinumero HEL 2018-010269
Hankenumero 5504_1

Vuorovaikutusraportin sisältö

Vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavarungon valmisteluaikana saaduista kannanotoista ja mielipiteistä sekä vastineet niihin. Vuorovaikutusraporttia täydennetään kaavaprosessin edetessä.

Jäljennökset kaikista kaavan valmisteluaikana saaduista kannanotoista ja mielipiteistä ovat nähtävissä Helsingin kaupungin kirjaamossa, käyntiosoite: Kaupungintalo, Pohjoisesplanadi 11–13, puhelimitse 09 310 13700 ja sähköpostilla helsinki.kirjaamo@hel.fi.

Liite

OAS-vaiheen pop up -tilaisuuden 21.1.–1.2.2019 muistio

Kaavoituksen eteneminen

Vireille tulo

- kaavoitus on tullut vireille vuonna 2018 kaupungin aloitteesta
- suunnittelusta on tiedotettu vuoden 2018, 2019 ja 2020 kaavoituskatsauksessa
- Kaavarungon periaatteet on hyväksytty Kaupunkiympäristölautakunnassa 4.12.2018

OAS

- OAS ja muuta aineistoa nähtävillä 14.1.–18.2.2019 , suunnittelijat tavattavissa pop up – pisteellä Konepajan Fredriksbergissä 21.1.–1.2.2019
- nähtävilläolosta ilmoitettiin kirjeillä, verkkosivuilla www.hel.fi/suunnitelmat, Helsingin Sanomissa, Hufvudstadsbladetissa ja Helsingin Uutisissa
- mahdollisuus esittää mielipiteitä

Kaavarungon luonnosaineisto

- Kaavarungon luonnosaineistoa esiteltiin syksyllä 2020, suunnittelijat tavattavissa pop up -pisteellä Konepajan Fredriksbergissä 28.9.–2.10., aineisto ja videoesittely esillä Kerro kantasi -palvelussa (koronavirustilanteen takia ei asukastilaisuutta)
- vuorovaikutuksesta ilmoitettiin verkkosivuilla www.hel.fi/suunnitelmat, kerrokantasi.hel.fi ja Kallio lehdessä
- mahdollisuus kommentoida suunnitelmia Kerro kantasi –palvelussa
- kaavarunko esitellään lautakunnalle keväällä 2021

Hyväksyminen

- kaupunkiympäristölautakunta hyväksyy kaavarungon

Vuorovaikutuksen taustaa

Kaavarungon suunnittelu- ja tarkastelualueet kattavat laajoja alueita Helsingin koillisesta kantakaupungista, Vallilan, Pasilan, Alppiharjun, Hermannin ja Sörnäisten kaupunginosista. Alueella asuu ja työskentelee suuri määrä ihmisiä, ja palveluiden ja vapaa-ajan merkeissä alueelle saapuu ihmisiä koko kaupungin alueelta ja kauempaakin. Alueen kautta kulkee lisäksi verkollisesti tärkeitä pyöräilyn, joukkoliikenteen ja autoliikenteen yhteyksiä.

Kaavarungolla on merkittäviä vaikutuksia alueen kaupunkikuvaan ja liikenteeseen sekä yksityisiin kiinteistönomistajiin. Tämän takia hankkeessa on pyritty osallistamaan mahdollisimman laajasti alueen kiinteistönomistajia, yrityksiä, työntekijöitä, alueen kautta kulkevia, kaupunginosayhdistyksiä, tarkastelualueen asukkaita sekä laajemmin kaikkia kaupunkilaisia. Kaavarungon yksi tarkoitus on olla vuorovaikutuksen väline, jossa tehdään näkyväksi ja tuodaan keskusteluun alueeseen liittyviä suunnittelukysymyksiä ennen varsinaista asemakaavoitusta.

Työn aikana on kokeiltu erilaisia vuorovaikutuksen ja viestinnän muotoja, jotta osallisia saataisiin mukaan mahdollisimman laajasti. Siirtämällä valmistelijoiden työpisteet suunnittelualueelle 1-2 viikon ajaksi talvella 2019 ja syksyllä 2020, annettiin osallisille mahdollisuus tulla keskustelemaan suunnittelijoiden kanssa silloin, kun se heille parhaiten sopi. Pidempi paikallaolo ja kävijämäärän jakautuminen pidemmälle aikavälille mahdollisti rauhallisen perehtymisen aineistoon ja madalsi kynnystä keskustelulle.

Osaltaan pop up -muotoisen vuorovaikutuksen kehittämiseen ja sen mahdollistamiseen on vaikuttanut kansainvälinen EU-kehityshanke (Augmented Urbans, Central Baltic Interreg), jossa Helsingin kaupunki on ollut Teollisuuskadun akselin kaavarungon myötä mukana. Osana kolmivuotista hanketta kaupunkilaiset ovat saaneet mahdollisuuden tutustua hankkeen aineistoihin myös uusien keinoin: suunnitelmaluonnoksia ja tausta-aineistoa on esitelty perinteisten tapojen ohella virtuaalitoimitteluun, 360 videoiden, 3D-mallinnusten ja visualisointien kautta.

Lisäksi alueen nykytilannetta ja kehitysehdotuksia on kartoitettu verkkokyselyillä ja alueen kiinteistönomistajia on tavattu ja kuultu kahdessa aamiaisseminaarissa. Vuorovaikutuksesta on tiedotettu perinteisten menetelmien (lehti-ilmoitukset, sosiaalinen media, uutiskirjeet) myös lisäksi myös fyysisesti suunnittelualueella julistein, infolehtisin sekä siltabanderollein. Kaavarungon viestinnässä on kokeiltu myös videoformaattia, ja esim. kiinteistönomistajien seminaarin yhteenveto julkaistiin pdf-tiedoston sijaan videona. Kaavarungon valmistelun aikana on pyritty myös tukemaan alueen kiinteistönomistajien ja yritysten yhteistyöverkoston muodostumista.

YHTEENVEDOT ESITETYISTÄ HUOMAUTUKSISTA JA VASTINEET NIIHIN

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolo 14.1.-18.2.2019.

Yhteenveto viranomaisten kannanotoista

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat pyörä- ja joukkoliikenteeseen, alueen vesihuoltoon, tietoliikennekaapeleihin, sekä kulttuurihistoriallisen ympäristöön. Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavatyössä siten, että eri liikennemuotojen yhteensovittamiseen on kiinnitetty erityistä huomioita ja liikenneyhteyksien toteutukselle on annettu laadullisia tavoitteita, kaavarunkotyön yhteydessä on tehty kunnallistekninen yleissuunnitelma, alueesta on tehty suojelutavoiteselvitys, ja täydennysrakentamisen kaupunkikuvallisissa reunaehdoissa on korttelikohtaisesti huomioitu alueiden arvot ja ominaispiirteet.

Kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta saatiin seuraavilta asiantuntijaviranomaisilta:

- Helen Oy
- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
- Museovirasto
- Uudenmaan ELY-keskus
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala (kaupunginmuseo, liikunta)

Vastineet viranomaisten kannanottoihin

HSL pitää Teollisuuskadun akselin kehittämistä kannatettavana ja suunnitteluperiaatteissa [kaavarungon periaatteissa] esitettyjä suunta- viivoja yleisesti hyvinä. HSL pyytää kiinnittämään huomiota baanayhteyden ja joukkoliikenteen sujuvuuteen ja laatuun, ja muistuttaa, että suunnittelussa ja ratkaisussa pitäisi huomioida kokonaiskuva ja myös kaavarungon ulkopuolelle jäävät osuudet esimerkiksi Itä-Pasi- lassa ja Aleksis Kiven kadulla. Yksi kaavarungon päätavoitteista on alueen kulkuyhteyksien sujuvoittaminen kaikilla kulkumuodoilla. Kaavarunkotyössä on pyritty yhteensovittamaan eri liikennemuotojen tilatarpeet ja kaavarungossa esitetyt ratkaisut edesauttavat pyörä- ja joukkoliikenteen sujuvuutta. Kaavarungossa on annettu myös laadullisia määräyksiä pyöräliikenteen ja joukkoliikenteen toteutukselle. Suunnitteluratkaisut tarkentuvat jatkosuunnittelussa, jolloin on tutkittava tarkemmin joukkoliikenteen runkoyhteyden, jalankulun poikittaisten yhteystarpeiden sekä pyörä- ja autoliikenteen sujuvuuden tilatarpeiden yhteensovittaminen sekä kaavarungon suunnittelualueella, että sen ympäristössä.

HSY:n kannanotto liittyy alueen vesihuoltoon. Kannanotossa nostettiin esiin, että mahdolliset vesihuollon johtosiirrot tulee esittää kaavan liitteenä vesihuollon osiossa, kustannusarvioineen. Siirrot pitää suunnit-

tella yhteistyössä HSY:n ja kaupungin kesken. Kaavarunkotyön yhteydessä on teetetty kunnallistekniset yleissuunnitelmat, joissa on kartoitettu mm. esitettyjen suunnitteluratkaisujen aiheuttamia johtosiirtotarpeita. Uusille viemäreille ja vesijohdoille on tehty alustava mitoitus yhteistyössä HSY:n kanssa ja siinä on huomioitu hulevesien eriyttämistävoitteet laajalla valuma-alueella. Johtosiirtotarpeet kustannuksineen tarkentuvat jatkosuunnittelussa.

Elisa Oyj:n kannanotossa pyydettiin huomioimaan tietoliikennekaapeleiden olemassaolo alueella ja huolehtimaan niiden riittävästä suojauksesta. Tietoliikennekaapeleiden siirtotarpeet selviävät asemakaavoituksen ja jatkosuunnittelun yhteydessä.

Museovirasto painotti lausunnossaan rakennetun kulttuuriympäristön ominaispiirteiden huomioimista, säilyttämistä ja luontevan käytön edistämistä. Museovirasto totesi, että kaavarungon periaatteissa oli jo hyvin huomioitu alueelle ominaiset piirteet ja toivoi selvityksiä kaavarungon liitteeksi nähtäville. Yhteistyössä kaupunginmuseon kanssa kaavarunkotyön pohjaksi on tehty suojelutavoiteselvitys, jossa tarkastellaan myös liikenneympäristön kehitystä. Täydennysrakentamisen kaupunkikuvallisissa reunaehdoissa on korttelikohtaisesti huomioitu alueiden arvot ja ominaispiirteet, ja historiallisten rakennusten luonteva käyttö on huomioitu käyttötarkoituksmerkinnöissä.

Yhteenveto mielipiteistä

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat jalankulkuun, pyöräliikenteeseen, joukkoliikenteeseen, henkilöautoliikenteeseen, katutasoon, palveluihin ja liiketiloihin, ympäristön laatuun, viihtyisyyteen ja kestävyYTEEN, puisto- ja viheralueisiin sekä täydennysrakentamiseen.

Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että kaavarunkokarttaan on merkitty jalankulun poikittaisten pääreittien yhteystarpeet Teollisuuskadun tasossa sekä tavoitteellisia uusia yhteyksiä nykyisten kortteleiden läpi, ja joukkoliikenteen runkoyhteyden tavoitteelliset pysäkkien paikat on yhteensovitettu jalankulun poikittaisten yhteystarpeiden kanssa. Junatien alueelle on esitetty merkittäviä liikenteellisiä uudelleenjärjestelyjä, pyöräliikenteen tarpeita on tarkasteltu suhteessa muuhun liikenteeseen ja ympäröiviin alueisiin, ja pyöräliikenteen yhteyksille on asetettu laadullisia ja mitoituksellisia määräyksiä. Joukkoliikenteen vaihtoyhteyksiin on kiinnitetty huomiota, Teollisuuskatu ja Junatie on merkitty pääkatuyhteyksiksi, liikenteen ja katupuiden tilavaarausten yhteensovittamista on tarkasteltu selvityksissä, suunnitelmassa on osoitettu vihreinä katuina kehitettäviä katuyhteyksiä, ja katutilan viherreydestä ja luonteesta on annettu määräyksiä. Lisä- ja täydennysrakentamisen yhteydessä edellytetään maantasokerrosten avaamista ja elävöittämistä, täydennysrakentaminen on pyritty sijoittamaan siten, että puistojen käytettävyyttä ei heikkene, ja Dallapénpuiston asema monipuolisen käytön mahdollistavana, keskeisenä puisto- ja virkistysalueena

turvataan kaavarungossa merkinnöin ja määräyksin. Kirjallisia mielipiteitä saapui 11 kpl.

Vastineet mielipiteisiin aihepiireittäin

Liikenne: kävely

Suuressa osassa mielipiteistä painotettiin liikenteen sujuvuuden varmistamista alueella, kaikki liikkumismuodot huomioiden.

Sekä Alppila Seura että Hermanni-Vallila Seura painottivat sujuvampia kävely-yhteyksiä Teollisuuskadun ympäristöön. Esiin nostettiin yhteydet Aleksis Kiven kadulta, Sturenkadulta sekä Mäkelänkadulta Teollisuuskadulle sekä pienemmät poikittaiset yhteydet alueella. Lisäksi esiin nousi Junatien alueen kehittäminen viihtyisämpään ja turvallisempaan suuntaan. Yhteyden Kalasatamaan pitää olla houkutteleva myös kävelijän näkökulmasta ja kävely-yhteyksiä Suvilahden suunnasta tulisi parantaa.

Useassa mielipiteessä painotettiin suojateiden hyvää ja tarkoituksenmukaista sijoittelua kävelijän ja julkista liikennettä käyttävän näkökulmasta. Pysäkkien paikkojen ja suojateiden toivottiin olevan mietittyjä. Kruununmakasiiniin toivottiin sijoitettavan hissi ja katettu porrasyhteys Hämeentien sillan ja Junatien välille.

Vastine

Alueen pitkäisten ja poikittaisten kävely-yhteyksien sujuvuuden ja laadun parantaminen on yksi kaavarunkotyön keskeisimmistä tavoitteista. Kaavarunkokarttaan on merkitty jalankulun poikittaisten pääreittien yhteystarpeet Teollisuuskadun tasossa, ja tonteille on merkitty tavoitteellisia uusia yhteyksiä nykyisten kortteleiden läpi. Joukkoliikenteen runko-yhteyden tavoitteelliset pysäkkien paikat on yhteensovitettu jalankulun poikittaisten yhteystarpeiden kanssa. Junatien liikenteelliset uudelleenjärjestelyt mahdollistavat merkittävät parannukset alueen jalankulun yhteyksissä.

Kruununmakasiinin kohdalle on kaavarungossa merkitty joukkoliikenteen runko-yhteyden vaihtoehtoinen pysäkin paikka. Pysäkkien lopulliset sijainnit tarkentuvat jatkosuunnittelussa. Mahdollisen pysäkin yhteydessä tutkitaan myös mahdollisuudet Hämeentien ja Junatien välisille hissi- ja/tai porrasyhteyksille.

Liikenne: pyöräliikenne

Alueella pyöräily koettiin osin haastavaksi, tämä nousi esiin useammassa mielipiteessä. Pyöräilyn tarpeiden huomioimista ja riittävän leveitä pyöräilyväyliä sekä Teollisuuskadulla että sen ympäristössä painotettiin.

Suunnittelualueen itäisen osan pyöräilyreittien toimivuuteen ja turvallisuuteen kaivattiin erityistä panostusta.

Vastine

Pyöräliikenteen järjestelyiden parantaminen on ollut yksi kaavarunkotyön tavoite. Teollisuuskatu on keskeinen osa pyöräliikenteen tavoiteverkkoa, jossa se on määritelty osaksi Vallilanbaanaa / Itäbaanaa.

Kaavarungossa esitetyillä pyöräliikenteen järjestelyillä varmistetaan Teollisuuskadun pyöräteiden tarvittava laatu leveyden, erottelun ja risteysjärjestelyjen osalta. Näillä parannetaan pyöräliikenteen olosuhteita merkittävästi ja luodaan edellytyksen pyöräliikenteen määrien kasvulle, joka on yksi Helsingin keskeisistä strategisista tavoitteista. Samalla varmistetaan Teollisuuskadun pyöräteiden kytkeytyminen ympäröivään liikenneverkkoon, joka pitää sisällään mm. Teollisuuskadun itäpään merkittävät parannukset.

Liikenne: joukkoliikenne

Alppila Seura nosti erityisesti esiin sen, että poikittaisliikenteen yhteydet Alppiharjusta Vallilaan ja sieltä edelleen Käpylän suuntaan on säilytettävä. Lisäksi Alppila Seura esitti bussilinjojen säilymistä ainakin osittain Aleksis Kiven kadulla jatkossakin, jotta Linnanmäen huvipuiston sekä Alppilan lukion hyvä saavutettavuus julkisella liikenteellä säilyisi eikä ei-toivottu yksityisautoilu alueella lisääntyisi.

Hermannin-Vallila Seura esitti, että suunnitellulle pikaraitiotien linjaukselle ohjattaisiin jo nyt Kalasatamasta Pasilaan kulkeva raitiotielinja. Yhdessä mielipiteessä esiin nostettiin Pisara-rata ja sen uudelleenlinjaaminen siten, että yksi asema olisi Teollisuuskadun, Sturenkadun ja Aleksis Kiven kadun risteysten kohdalla. Tämä parantaisi mielipiteen mukaan alueen saavutettavuutta ja tukisi ilmastotavoitteita.

Lisäksi esitettiin, että joukkoliikennevälineiden vaihdon sujuvoittamista pitäisi selvittää tarkemmin: esiin nousi esimerkiksi se, voiko Sörnäisen metroasemalle kulkea maanalainen yhteys esimerkiksi Hämeentien siltan kohdalta.

Raitiovaunupysäkeistä toivottiin riittävän pitkiä.

Vastine

Teollisuuskadulle esitetty pikaraitiotie toteuttaa Helsingin yleiskaavassa 2016 esitettyä joukkoliikenteen runkolinjavarausta. Kalasatamasta Pasilaan raitiotie sekä Teollisuuskadun pikaraitiotie toteuttavat valmistuessaan osan yleiskaavassa esitetystä joukkoliikenteen verkostomaisesta kaupungista. Ne ovat myös tärkeitä itsenäisiä osia joukkoliikenneverkolla, palvellen linjan varren asukkaita ja työpaikkoja.

Kaavarungossa ei oteta kantaa bussiliikenteen poikittaisyhteyksiin eikä Pissararataan. Kaavarungossa on tutkittu Teollisuuskadulla ja Junatiellä kulkevan joukkoliikenteen runkoyhteyden infran toteuttamismahdollisuuksia.

Sörnäisten metroaseman osalta tutkitaan, miten sen palvelua saataisiin tuotua lähemmäs Teollisuuskadun aluetta, esimerkiksi uudella sisäänkäynnillä Kinaporinkadun ja -puiston nurkilla. Tämä parantaisi myös Sörnäisten vaihtomahdollisuuksia Teollisuuskadun runkolinjoille Junatien pysäkeiltä. Ratkaisua selvitetään tarkemmin jatkosuunnittelussa.

Liikenne: henkilöautoliikenne

Henkilöautoliikenteen osalta oltiin huolestuneita matka-aikojen mahdollisesta pidentymisestä, ruuhkista ja työmatkaliikenteen onnistumisesta omalla autolla jatkossakin. Erityistä huomiota toivottiin kiinnitettävän etenkin siihen joukkoon, jonka on syystä tai toisesta pakko käyttää omaa autoa esimerkiksi työmatkoihin.

Vastine

Teollisuuskatu tulee säilymään pääkatuna, joissa autoliikenteen sujuvuus on tärkeää. Teollisuuskadun luonne muuttuu väylämäisestä kaupunkimaiseksi, jolloin liikennekapasiteetin sijaan keskitytään liikkumiskapasiteettiin, jossa huomioidaan kaikki kulkumuodot. Uuden pikaraitiotien ja parantuneiden jalankulku- ja pyöräliikenteen yhteyksien myötä alueella on entistä helpompi liikkua kaikilla kulkumuodoilla. Näin autoliikenteen kapasiteetti on parhaiten käytössä niille, jotka sitä tarvitsevat. Liittymäratkaisut ja autoliikenteen kaistamäärät tarkentuvat jatkosuunnittelussa.

Katutaso, palvelut ja liiketilat

Katutason liiketilojen avaamista ja kehittämistä toivottiin. Tärkeänä pidettiin, että ravintolat ja kahvilat ovat mahdollisuuksien mukaan kaikille avoimia eikä umpikorttelien sisällä, vain yritysten työntekijöiden saavutettavissa.

Lisäksi alueen päiväkotien mitoituksessa toivottiin huomioitavan myös alueella työskentelevien mahdolliset tarpeet päiväkotipalveluille, Konepajalla sijaitsevaan sähköjunahalliin ehdotettiin liiketiloja, ja Postin palveluiden toivottiin säilyvän alueella.

Vastine

Kaavarunko edellyttää lisä- ja täydennysrakentamisen yhteydessä maantasokerrosten avaamista ja elävöittämistä. Rakennusten maantasokerrokset ja kadulle avautuvat tilat on osoitettava pääsääntöisesti liiketilaksi, erityisesti jalankulun poikittaisten pääreittien, nopean joukkoliikenteen runkoyhteyden pysäkkien sekä vihreiden katujen varrella. Maantasokerrokset tulee koko alueella toteuttaa niin, että ne ovat helposti muutettavissa liike-, ravintola- tai palvelutiloiksi.

Varhaiskasvatus on lähipalvelu, jota tarjotaan kaupunkilaisille asuinpaikan perusteella. Työpaikkojen sijainnit eivät vaikuta varhaiskasvatuspalvelujen mitoitukseen.

Pasilan konepajan alueen sähköjunahallin voimassa oleva asema-kaava edellyttää katutasoon sijoitettavan 4 500 k-m² myymälätilaa. Tontille valmistellaan kaavamutosta, joka mahdollistaisi modernin toimitilan rakentamisen purettavan sähköjunahallin tilalle. Kaavamutos noudattaa kaavarungon tavoitteita, ja maantasokerrokseen on tarkoitus sijoittaa liike- ja palvelutiloja.

Kaavarunko tukee palveluiden säilymistä alueella, mutta kaavarungolla ei voida vaikuttaa yksittäisten palveluiden säilymiseen.

Ympäristön laatu, viihtyisyys ja kestävyys

Teollisuuskadun varteen esitettiin puurivistöjä, jotka korostaisivat kadun kaupunkimaista luonnetta ja parantaisivat viihtyisyyttä. Teollisuuskadun yleinen viihtyisyys ja toive sen parantamisesta nousi esiin useissa mielipiteissä. Suunnittelualueen meluisuutta ja pölyisyyttä nostettiin esiin useassa mielipiteessä ja näihin toivottiin muutosta. Pasila-seura toi mielipiteessään lisäksi esiin positiivisen kokemuksellisuuden, jota toivottiin vahvistettavan suunnittelualueen katutilassa kaavarungon ja asemakaavamutosten kautta.

Vastine

Liikennratkaisullisista syistä koko kadun pituudelle ei ole mahdollista saada yhtenäistä katupuurivistöä. Yhtenäisellä katuilmeellä ja lisääntyvällä kasvillisuudelle kuitenkin pyritään parantamaan katutilan viihtyisyyttä ja katu ympäristön suunnittelun yhtenä lähtökohta on varata katu- puille ja kasvillisuudelle mahdollisimman paljon tilaa. Tämä toteutetaan monimuotoisin ratkaisuin siten, että Teollisuuskadulle muodostuu selkeä omaleimainen ilme. Teollisuuskadun katutilan jäsentäminen muutoin kuin perinteisillä puurivistöillä korostaa myös Mäkelänkadun, Aleksis Kiven kadun ja Hämeentie asemaa kaupungin historiallisina sisään- tuloväylinä.

Paremmat jalankulun, pyöräilyn ja joukkoliikenteen kulkuyhteydet voivat vähentää henkilöautoilun tarvetta alueella ja siten parantaa melu- ja hiukkaspitoisuuksia. Kaavarunko ohjaa keskittämään oleskelua ja katuelämää vihreinä katuina kehitettäville sivukaduille. Näillä katuyhteyksillä pyritään vähentämään melu- ja hiukkashaittoja sekä saamaan kasvillisuudelle ja katuelämälle tilaa tekemällä eriasteisia muutoksia liikenne- ja/tai pysäköintijärjestelyihin.

Puisto- ja viheralueet

Mielipiteessä nousi esiin huolia suunnittelualueen viher- ja virkistysalueiden tulevaisuudesta. Huoli täydennysrakentamisesta ilmeni useassa mielipiteessä. Pääskylänpuiston tärkeyttä painotettiin ympäröivien kortteleiden asukkaiden viihtyvyyden näkökulmasta. Dallapépuiston asema halutaan myös turvata keskeisenä puisto- ja virkistysalueena.

Vastine

Viheralueiden tärkeys tiiviissä kaupunkiympäristössä on kaavarunkotyössä tunnustettu, ja täydennysrakentaminen on pyritty sijoittamaan siten, että puistojen käytettävyys ei heikkene. Dallapénpuiston kohdalla itäkärjen rakentamisen yhteydessä Aleksis Kiven kadun pohjoiset kaislat poistetaan ajoneuvoliikenteeltä, samalla liittäen puiston paremmin Kinaporinkadun suuntaan. Dallapénpuiston asema monipuolisen käytön mahdollistavana, keskeisenä puisto- ja virkistysalueena turvataan kaavarungossa merkinnöin ja määräyksin. Pääskylänpuisto on merkitty kaavarungossa puistoalueeksi ja uusi jalankulun yhteys Junatien yli parantaa puiston saavutettavuutta Hermannin suunnasta.

Sähköttäjänpuiston täydennysrakentaminen

Konepajanpuiston ja Sähköttäjänpuiston muodostamaa viheraluekokonaisuutta toivottiin säilytettäväksi ja turvattavaksi kaavarungossa. Näitä kahta ehdotettiin käsiteltävän yhtenä viherakselina ja kokonaisuutena, eikä toisistaan irrallisina, kuten nykyisessä suunnittelun alueen rajauksessa on tehty.

Useassa mielipiteessä esitettiin, että Sähköttäjänpuiston alueelle ei pitäisi rakentaa mitään, koska suunnittelun alue on jo valmiiksi tiiviisti rakennettu eikä viher- ja virkistäytymisalueita ole liikaa.

Vastine

Kaavarungon suunnittelun alue sisältää Teollisuuskatuun ja Junatiehen rajautuvat korttelit, puistot, aukiot ja katualueet. Alueen asuinkorttelit on rajattu kaavarunkoalueen ulkopuolelle, ja tämän takia myöskään asuinkortteleiden ympäröimä Konepajanpuisto ei sisälly suunnittelun alueeseen. Puisto on kuitenkin osa kaavarungon tarkastelun aluetta, ja alueen puistoja on kaavarunkotyössä tarkasteltu kokonaisuutena.

Helsingin yleiskaava 2016 asettaa tavoitteeksi kehittää Teollisuuskadun akselia työpaikka-alueena ja tiivistää alueen kaupunkirakennetta. Kaavarunkotyössä jo pitkälti rakennetulta alueelta on tunnustettu muutamia paikkoja, joissa täydennysrakentaminen olisi mahdollista, ja yksi näistä on Sähköttäjänpuiston Teollisuuskatuun rajautuva eteläinen pennger. Rakentamiselle osoitetulla alueella maasto laskee jyrkästi noin kuusi metriä puistosta Teollisuuskadulle, eikä mahdollista kulkemista tai oleskelua. Osa rakennusalueesta on tällä hetkellä pysäköintialueena. Kaavarunko määrää, että uudisrakentaminen tulee sovittaa huolellisesti osaksi puistoaluetta, puiston käytettävyys, olosuhteet ja kulkureitit huomioiden.

Aleksis Kiven katu 49

Jätetyssä mielipiteessä kritisoitiin tontille suunniteltua uudisrakennusta ja sen kokoa, joka heikentäisi merkittävästi viereisten asuinrakennusten

näkymiä ja asumisviihtyvyyttä. Suunniteltu uudisrakennus myös varjostaisi ympäröiviä asuinrakennuksia, erityisesti talviaikaan. Mielenpitemukaan ympäröiviä asukkaita ei ole otettu riittävästi huomioon uudisrakennuksen muotoa ja korkeutta suunniteltaessa.

Vastine

Aleksis Kiven katu 49:n asemakaavan muutos oli käynnissä kaavarungon osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolon aikana. Asemakaavan muutos hyväksyttiin kaupunkiympäristölautakunnassa 29.9.2020, mutta kaava ei ole valituksen johdosta saanut vielä lainvoimaa. Kaavamuuoksessa tontille osoitettu rakennusoikeus ja rakennuksen maksimikorkeus ovat samoja kuin toistaiseksi voimassa olevassa asemakaavassa vuodelta 2008. Asemakaavan muutos toteuttaa kaavarungon periaatteita, eikä kaavarunko ohita voimassa olevia asemakaavoja.

Jätehuolto

As Oy Pääskylänrinne toi esiin haasteet ja kehitysmahdollisuudet korttelinsa jätehuollossa. Ehdotuksena oli uuden syväkeräyssäiliön sijoittaminen Pääskylänpuiston laidalle. Tämä vapauttaisi piha-alueita esimerkiksi polkupyörien säilytykseen nykyistä paremmin.

Vastine

Tonttien jätehuolto järjestetään aina tonteilla. Kaavarunko ei ota kantaa jätehuollon järjestämiseen.

Yhteenveto OAS-vaiheen vuorovaikutuksesta

Kaavarunkotyön vuorovaikutus käynnistettiin suunnittelualueen kiinteistönomistajille järjestetyllä aamiaisseminaarilla kesäkuussa 2018. Tilaisuudessa kerrottiin kaavarunkotyön käynnistymisestä, aikataulusta ja tavoitteista.

Tammikuussa 2019 avattiin aluetta kartoittava Maptionnaire-verkkokysely, johon toivottiin vastauksia Teollisuuskadun ympäristön asukkailta, työntekijöiltä ja muilta alueen tuntevilta. Kyselyllä kerättiin tietoa käytetyistä reiteistä, uusista reittitarpeista, sekä mielikuvia alueesta ja sen vahvuuksista ja heikkouksista. Vastausten yksityiskohtainen yhteenveto löytyy erillisestä liitteestä.

Toinen verkkokysely suunnattiin alueen kiinteistönomistajille. Sähköpostitse toimitetun kyselyn kautta kerättiin tietoa mm. alueen nykyisten kiinteistöjen kunnosta ja kehitystarpeista. Kyselyn tuloksia on referoitu kaavarungon yritysvaikutusten arvioinnissa sekä kaavarungon liitteessä 8, "Teollisuuskadun akseli, kaavarungon vuorovaikutus, 4.5.2021".

Tammikuussa 2019 Teollisuuskadun alueen suunnittelijat siirsivät kahdeksi viikoksi työpisteensä Fredriksbergiin pop up –pisteelle. Tämä tarjosi osallisille mahdollisuuden tulla keskustelemaan, perehtymään alueen nykytilanteeseen ja tulevaisuuteen sekä antamaan palautetta. Pop up –tilaisuuden muistio on tämän dokumentin liitteenä.

Kaavarunkotyötä esiteltiin myös Kantakaupunkimessuilla Oodissa 17.-19.1.2019.

Vuorovaikutus OAS-vaiheen jälkeen

OAS-vaiheen jälkeen kaavarunko ei ollut virallisesti nähtävillä. Luonnosaineistoa esiteltiin kuitenkin laajasti syksyllä 2020. Kaavarungon vuorovaikutusprosessista ja luonnosaineistosta saadusta palautteesta kerrotaan tarkemmin kaavarungon liitteessä 8, "Teollisuuskadun akseli, kaavarungon vuorovaikutus, 4.5.2021".

Kaupunkiympäristön toimiala

Teollisuuskadun akselin kaavarunko, Pop up -tilaisuus 2019

Aika	21.1.–1.2.2019	ma ja ke klo 13–18, ti, to ja pe klo 8–13
Paikka	Fredriksberg, Konepajankuja 1	
Osallistujat	Tiia Ettala	KYMP/ Asemakaavoitus
	Jaana Liiri	KYMP/ Asemakaavoitus/ Augmented Urbans EU-hanke
	Niko Setälä	KYMP/ Liikennesuunnittelu
	Tiia Numminen	KYMP/ Liikennesuunnittelu
	Inka Lappalainen	KYMP/ Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu
	Tiina Antila-Lehtonen	KYMP/ Hatu/ vuorovaikutussuunnittelija
	Laura Yrjänä	Kaupunginkanslia/ Elinkeino- osasto
	Suvi Tuiskunen	Kaupunginkanslia/ Elinkeino- osasto/ yritysluotsi
	Jukka-Pekka Tolvanen	Kaupunginkanslia/ Elinkeino- osasto/ yritysluotsi

1 Tilaisuuden kulku

Teollisuuskadun akselin osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolon aikana haluttiin viestiä kaupunkiympäristölautakunnan joulukuussa 2018 hyväksymistä kaavarungon periaatteista, sekä keskustella ja kerätä tietoa kaavarunkoalueesta.

Kaavarungon osallisjoukko on hyvin laaja ja moninainen. Jotta osallisia tavoitettaisiin mahdollisimman laajalti, päädyttiin kokeilemaan uuden tyyppistä vuorovaikutuksen muotoa. Perinteisen asukastilaisuuden sijaan valmistelijat siirsivät työpisteensä suunnittelualueelle kahden viikon ajaksi. Pop up –pisteen aukioloajat painottuivat osin aamuun ja osin iltaan. Näin osallisille annettiin mahdollisuus tulla keskustelemaan silloin, kun se heille parhaiten sopi.

Asemakaavoittaja ja kaavarungon projektipäällikkö Tiia Ettala oli paikalla koko aukiolon ajan. Tämän lisäksi muiden palvelujen edustajat olivat paikalla ennalta ilmoitettuna ajankohtina. Pop up –tilassa oli esillä pienoismalli kaavarunkoalueesta sekä kaavarungon periaatteet ja lähtötiedot tulostettuina. IT-pisteillä oli mahdollisuus vastata alueen nykytilannetta ja kehitystarpeita kartoittavaan Maptionnaire –kyselyyn.

Osaltaan pop up –muotoisen vuorovaikutuksen kehittämiseen ja sen mahdollistamiseen vaikutti kansainvälinen EU-kehityshanke (Augmented Urbans, Central Baltic Interreg), jossa Helsingin kaupunki on ollut Teollisuuskadun akselin kaavarungon myötä mukana. Osana kolmivuotista hanketta kaupunkilaiset ovat saaneet mahdollisuuden tutustua hankkeen aineistoihin myös uusin keinoin. Vuoden 2019 pop up –tilassa oli mahdollisuus kokeilla karttakyselyyn vastaamista alueen virtuaalimallissa, virtuaalilasit päässä. Lisäksi kosketusnäytön avulla esiteltiin kaavarunkotyön lähtötietoja kaupungin 3D-mallin päällä.

Pop up toteutti sille asetetut tavoitteet. Kävijöitä oli kahden viikon aikana 197, jonka lisäksi avajaisiin osallistui 35 henkeä. Toinen tavoite, eli eri osallistajien mahdollisimman laaja tavoittaminen toteutui myös: paikalla kävi mm. alueen työntekijöitä,

Kaupunkiympäristön toimiala

lapsiperheitä, vanhuksia, koululoukkia, kiinteistönomistajien edustajia, paikallisen suuren yrityksen toimitusjohtaja, kivijalkayrittäjiä sekä kaupunkiaktivisteja. Paikalla kävi myös esim. ihmisiä joilla ei ollut käytössään sähköpostia, ja jotka jättivät palautteensa sanallisesti. Kävijöitä oli sekä kaavarunkoalueelta että kantakaupungin ulkopuolelta.

Pidempi läsnäolo ja kävijämäärän jakautuminen pidemmälle aikavälille mahdollisti rauhallisen perehtymisen aineistoon ja madalsi kynnystä keskustelulle.

1.1 Esille nousseet teemat ja mielipiteet

Alueen liikenneyhteydet puhuttivat paljon. Kävijät halusivat tietää mm. pikaraitiotien aikataulusta ja Teollisuuskadulle suunnitellun pikaraitiotien suhteesta Vallilan pikaratikkaan. Joukkoliikenteen vaihtoyhteydet puhuttivat; toisten mielestä yhteydet ja vaihdot alueella ovat vaikeat, toisten mielestä alueen saavutettavuus on loistava jo nyt. Myös jalankulun ja pyöräliikenteen yhteydet puhuttivat. Konepajan alueen saavutettavuus autolla koettiin hankalaksi.

Kruununmakasiinin tulevaa käyttöä ideoitiin, ja esitettiin rakennukseen mm. porras- ja hissiyhteyttä + kioskia palvelemaan joukkoliikenteen vaihtopaikkaa (voi olla kylmä rakenne).

Alueelle kaivattiin lisää palveluita, kahviloita, ravintoloita, kampaamoja sekä päivittäistavarakauppaa.

Täydennysrakentamisesta keskusteltiin paljon. Dallapénpuiston täydennysrakentamista pelättiin, mutta toisaalta osa kävijöistä toivoi reipasta täydennys- ja lisärakentamista. Kaavarunkoalueen läntisen kärjen (Aleksis Kiven katu 49) vireillä oleva asemakaavan muutos ja tontin rakentuminen huolestutti Itä-Pasilan asukkaita.

Alueelle toivottiin ei-kaupallisia oleskelumahdollisuuksia ja penkkejä, ja erityisesti Konepajan alueelle toivottiin istutuksia ja puita, lasten leikkipaikkaa ja urheilumahdollisuuksia. Myös käsityöläisten, kirpputorien (kuten aiempi Valtteri) sekä väliaikaiskäytön nähtiin sopivan alueelle.

Yleisesti alueen puistoihin ja viherrakenteeseen toivottiin biodiversiteettiä, kuten esim. nurmikoiden sijaan niittyjä.

Pienten lasten äiti Pakilasta toivoi, että aluetta kehitettäisiin keskustamaisena alueena, jonne voisi tulla viettämään aikaa ydinkeskustan sijaan. Tämä tarkoittaisi hänen mukaansa myös ei-kaupallisia oleskelun paikkoja, penkkejä, istutuksia, ja leikkipaikkoja.